

Etsivän vanhustyön verkostokeskus - käyttäjien toiveiden ja tarpeiden selvittäminen

Helsingin yliopisto

Valtiotieteellinen tiedekunta

Sosiaalityö

Käytäntötutkimus II

Tekijät:

Anna-Liisa Amberla

Tuija Åkerblom

15.1.2018

Tiedekunta/Osasto Fakultet/Sektion – Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos/Institution– Department Sosiaalityö	
Tekijä/Författare – Author Anna-Liisa Amberlaja Tuija Åkerblom			
Työn nimi / Arbetets titel – Title Etsivän vanhustyön verkostokeskus - käyttäjien toiveiden ja tarpeiden selvittäminen			
Oppiaine / Läroämne – Subject Sosiaalityö			
Työn laji/Arbetets art – Level Käytäntötutkimus	Aika/Datum – Month and year 01.2018	Sivumäärä/ Sidoantal – Number of pages 25	
Tiivistelmä/Referat – Abstract			
<p>Etsivän vanhustyön tavoitteena on löytää ne avun ja tuen tarpeessa olevat vanhukset, joihin ei muulla tavoin, esimerkiksi sosiaali- ja terveystieteiden kautta, saada yhteyttä. Toiminnan tavoitteena on luoda kontakti vanhuksien ja saattaa hänet hänen tarvitsemiensa palveluiden piiriin ja näin tukea muun muassa vanhuksen kotona asumista.</p> <p>Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on perustanut kesällä 2017 Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen tukemaan etsivän vanhustyön toimijoita verkostoitumisessa, työmenetelmien ja yhteistyön kehittämisessä sekä etsivän vanhustyön tunnettuuden lisäämisessä. Verkostokeskuksen toiminnassa keskeisellä sijalla on verkossa tapahtuva toiminta. Suljettu Facebook-ryhmä Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät tarjoaa etsivän vanhustyön toimijoille mahdollisuuden keskusteluun, verkostoitumiseen ja yhteistyöhön.</p> <p>Tämän käytäntötutkimuksen tavoitteena oli selvittää minkälaista yhteistyötä etsivän vanhustyön tekijät tekevät tällä hetkellä, minkälaisia haasteita he kohtaavat työssään työmenetelmien ja yhteistyön osalta sekä minkälaista tukea he tarvitsisivat työmenetelmien ja yhteistyön kehittämistä varten ja minkälaisia odotuksia heillä on Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskusta kohtaan. Tutkimus toteutettiin e-lomakekyselynä, jonka vastaukset analysoitiin pääosin laadullisella sisällönanalyysillä.</p> <p>Keskeisiä käsitteitä tutkimuksessa olivat verkostoituminen ja yhteistyö. Verkostoituminen on prosessi, johon kuuluu verkostoyhteistyötä vaativan toiminnan määrittäminen, toimijoiden kartoittaminen ja mukaan kutsuminen, yhteisistä tavoitteista ja toimintatavoista sopiminen, verkostotyöskentely sekä työn tulosten ja verkosto-osaamisen levittäminen. Verkostoituminen mahdollistaa jäsenten välisen yhteistyön. Yhteistyö toimii, kun jokainen antaa oman asiantuntemuksensa yhteiseen käyttöön, sitoutuu toimintaan, kunnioittaa toisten työpanosta ja pitää asiakkaan edun ensisijalla. Verkostosta toimijoilla on kullakin erilainen näkökulma tilanteeseen. Moninäkökulmaisuus lisää kaikkien ymmärrystä tilanteesta.</p> <p>Kyselyyn vastanneilla etsivän vanhustyön tekijöillä oli käytössään monia työmenetelmiä. He tekivät jalkautuvaa työtä, kotikäyntejä, vanhuksen verkostojen rakentamista ja tiedottamista Toimijoiden välillä tehdään yhteistyötä, se koetaan tärkeäksi ja sitä toivotaan tehtävän nykyistä enemmän. Yhteistyö ja verkostot koetaan tärkeinä työn onnistumisen kannalta. Tärkeää työssä on myös vanhusten oikeanlainen ja yksilöllinen kohtaaminen ja luottamuksen synnytyminen.</p> <p>Etsivän vanhustyön haasteita ovat yhteistyön haasteet, vanhusten löytäminen ja tavoittaminen, etsivän vanhustyön heikko tunnettuus ja tiedottaminen sekä resurssien niukkuus. Yhteistyön osalta toivottiin erityisesti alueellista yhteistyötä ja yhteistyötä yli sektorirajojen. Tukea kaivattiin verkostoitumisen eri vaiheisiin. Tärkeänä pidettiin, että jokin tietty taho koordinoisi yhteistyötä. Työn kehittämiseen ja yhteistyöhön liittyvät tuen tarpeet liittyivät verkostojen toimintaan ja omaan työhön. Kyselyyn vastanneet esittivät paitsi käytännön aiheita koulutuksille, myös toiveita päästä vaihtamaan kokemuksia työstä ja tietoja hyvin toimivista menetelmistä.</p> <p>Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksesta toivottiin yhteisiä tapahtumia, koulutuksia ja seminaareja sekä hyvien käytäntöjen kokoamista ja jakamista. Verkostokeskuksen perustama Facebook-ryhmä kiinnostaa vastaajia. Monet vastaajat suhtautuivat innostuneesti Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskukseen ja verkostoitumiseen ja työn kehittämiseen sen kautta. Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksessa voidaan hyödyntää käytäntötutkimuksessa selvinneitä käyttäjien mielenkiinnon kohteita suunniteltaessa tulevia koulutuksia ja aktivoitaessa Facebook-keskustelua. Alueellista yhteistyötä voidaan tukea alueellisin keskusteluryhmin ja jo aloitetun, eri puolilla maata toimivan työpajatoiminnan oppeja jakamalla. Keskustelu ja kehittäminen jatkuu, sillä tutkimustuloksista kerrotaan Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät –verkostolle.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Valli ry, Etsivän vanhustyön verkostokeskus, etsivä vanhustyö, verkostoituminen, yhteistyö			

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Tutkimuksen toimintaympäristö	2
2.1 Valli ry.....	2
2.2 Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus.....	2
2.3 Tutkimus käytäntötutkimuksena	2
3 Tutkimuskysymykset, keskeiset käsitteet ja teoreettinen tausta	3
3.1 Tutkimuskysymykset	3
3.2 Etsivä työ.....	4
3.3 Verkostoituminen	5
3.4 Yhteistyö	6
4 Tutkimusaineisto ja menetelmät.....	8
4.1 Tutkimusaineisto	8
4.2 Analyysimenetelmät.....	9
4.3 Tutkimusetiikka.....	10
5 Tutkimustulokset.....	11
5.1 Etsivän vanhustyön tekijät	11
5.2 Etsivä vanhustyö tällä hetkellä.....	11
5.3 Onnistunut etsivä vanhustyö	12
5.4 Etsivän vanhustyön haasteita	13
5.5 Työn kehittämiseen ja yhteistyöhön liittyvät tuen tarpeet	15
5.6 Odotukset ja toiveet Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskukselle.....	17
6 Johtopäätökset ja pohdinta	19
Lähteet.....	21
Liitteet	23

1 Johdanto

Väestö Suomessa ja muualla länsimaissa vanhenee. Tämä asettaa yhteiskunnalle paitsi taloudellisia, myös vanhusten hoitoon liittyviä haasteita. Vanhusten asumista kotona palvelulaitosten sijaan pidetään tavoiteltavana. Samanaikaisesti kotipalvelut kuitenkin vähenevät, eikä omaisten jaksamisesta ja kyvystä osallistua vanhusten hoitoon aina ole takeita. (Helminen ja Karisto 2015.)

Osa vanhuksista jää tarvitsemiensa palveluiden ulkopuolelle ilman, että heillä itsellään on keinoja hakeutua avun piiriin. Etsivän vanhustyön tavoitteena on löytää nämä palvelujen ulkopuolella olevat, mutta palveluja tarvitsevat ikääntyneet ja tunnistaa heidän tuen ja avun tarpeensa, jotta niihin voidaan vastata oikea-aikaisesti, osaavasti ja tarpeenmukaisesti (Valli ry 2017). Pystyäkseen tavoittamaan mahdollisimman suuren osan syrjäytyneistä vanhuksista ja kyetäkseen järjestämään heille mahdollisimman sujuvan palveluketjun etsivän työn tekijöiden on tärkeää verkostoitua laaja-alaisesti (Kuikka 2015, 11-13).

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on perustanut kesällä 2017 Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen tukemaan etsivän ja löytävän vanhustyön toimijoita verkostoitumisessa, työmenetelmien ja yhteistyön kehittämisessä sekä etsivän ja löytävän vanhustyön tunnettuuden lisäämisessä. Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus on perustanut Facebookiin Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät -ryhmän, jotta etsivän vanhustyön tekijät voivat verkostoitua ja vaihtaa tietoja, mielipiteitä ja kokemuksia. Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät -ryhmässä on yli 80 jäsentä.

Tässä käytäntötutkimuksessa selvitettiin, minkälaista yhteistyötä etsivän vanhustyön tekijät tekevät tällä hetkellä, minkälaisia haasteita he kohtaavat työssään työmenetelmien ja yhteistyön osalta sekä minkälaista tukea he tarvitsisivat työmenetelmien ja yhteistyön kehittämistä varten ja minkälaisia odotuksia heillä on Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskusta kohtaan. Tutkimuksen aineisto kerättiin e-lomakekyselynä. Kyselylomake julkaistiin Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät -Facebook-ryhmässä sekä lähetettiin sähköpostilla Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen sähköpostilistalla oleville. Kyselylomakkeessa oli lähinnä taustoittavia valintakysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä, jotka analysoitiin laadullisella sisällönanalyysillä.

2 Tutkimuksen toimintaympäristö

2.1 Valli ry

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on valtakunnallinen vanhustyötä tekevä ja kehittävä asiantuntijajärjestö, johon kuuluu noin 70 vanhustyötä tekevää jäsenjärjestöä eri puolilla Suomea. Valli ry järjestää muun muassa erilaisia tapahtumia, koulutuksia ja seminaareja sekä julkaisee vanhustyötä koskevaa materiaalia kuten oppaita ja raportteja. Valli ry tekee myös monipuolisesti kehittämistyötä yhdessä sekä jäsenjärjestöjensä että muiden alan toimijoiden kanssa. (Valli ry 2017.)

2.2 Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on perustanut kesällä 2017 Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen. Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus tukee monipuolisesti etsivän vanhustyön toimijoita sekä tarjoaa tietoa ja tukea myös alan päättäjille, kehittäjille ja asiantuntijoille. Verkostokeskus muun muassa kokoaa ja välittää tietoa, rakentaa verkostoja, tarjoaa alustan tiedon, kokemuksen ja vertaistuen jakamiselle, järjestää työpajoja, koulutuksia ja seminaareja sekä tukee vertaiskehittämistä. Verkostokeskuksen toiminnassa keskeisellä sijalla on verkossa tapahtuva toiminta. Suljettu Facebook-ryhmä Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät tarjoaa etsivän vanhustyön toimijoille mahdollisuuden keskusteluun, verkostoitumiseen ja yhteistyöhön. Lisäksi suunnitteilla on muun muassa verkossa järjestettävät teemalliset live-tapaamiset, joissa on tarkoitus haastatella kulloinkin teemana olevan aihealueen asiantuntijoita ja vastata etsivän vanhustyön toimijoilta tulleisiin kysymyksiin. Verkostokeskuksen toiminnan tarkoituksena on myös tietoisuuden levittäminen etsivästä ja löytävästä vanhustyöstä. (Tiittula 2017; Valli ry 2017.)

2.3 Tutkimus käytäntötutkimuksena

Käytäntötutkimukselle ominaista on, että se muodostuu monien toimijoiden, kuten eri alojen ammattilaisten, palvelujen käyttäjien, tutkimuksen asiantuntijoiden ja ammattiin opiskelevien,

yhteisenä prosessina. Käytäntötutkimuksen tutkimusaiheet liittyvät kiinteästi käytännön työhön liittyviin tiedontarpeisiin ja tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, joka auttaa kehittämään käytännön työtä ja toimintoja. (Satka ym. 2016, 8-11.) Tässä käytäntötutkimuksessa tutkimustehtävä liittyi Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toiminnan aloittamiseen liittyvään tiedontarpeeseen ja toimijoina tutkimusta tekevien opiskelijoiden lisäksi olivat Vallin suunnittelija Päivi Tiittula ja kyselyyn vastanneet etsivää vanhustyötä tekevät henkilöt.

Käytäntötutkimus tehdään yhteistyössä tutkijoiden tutkimuksen kohteena olevan työympäristön kanssa. Käytäntötutkimusta tehdessään tutkijat olivat tiiviisti yhteydessä Vallin suunnittelija Päivi Tiittulaan. Ensimmäisessä tapaamisessa Tiittula kertoi Valli ry:stä ja Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksesta. Tapaamisella perehdyttiin myös siihen, millaista toimintaa Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen puitteissa on mahdollista järjestää ja minkälaista tietoa tämän hetken etsivästä vanhustyöstä verkostokeskuksessa tarvitaan. Tutkimussuunnitelman edettyä se käytiin yhdessä läpi Vallin suunnittelija Tiittulan kanssa. Erityisen tarkasti paneuduttiin kysymyslomakkeeseen, jotta sen vastauksista muodostuva tutkimusaineisto mahdollisimman hyvin vastaisi Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen tarpeita. Tutkimuksen edetessä yhteyttä pidettiin pääosin sähköpostilla. Keskustelua herätti etenkin vastausaktiivisuus. Alustavat tutkimustulokset käytiin yhdessä läpi ja niiden pohjalta pohdittiin, miten tutkimustuloksia voidaan hyödyntää Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toiminnan kehittämiseksi.

3 Tutkimuskysymykset, keskeiset käsitteet ja teoreettinen tausta

3.1 Tutkimuskysymykset

Tämän käytäntötutkimuksen tutkimustehtävänä oli selvittää sitä, miten Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus pystyisi mahdollisimman hyvin tukemaan etsivää vanhustyötä tekeviä toimijoita. Tutkimuskysymykset olivat

- Minkälaisia haasteita toimijoiden mielestä etsivässä vanhustyössä on?
- Minkälaista yhteistyötä toimijoiden välillä on ja mitä haasteita yhteistyössä on?
- Minkälaista tukea toimijat tarvitsevat yhteistyön ja työmenetelmien kehittämiseksi?

3.2 Etsivä työ

Etsivän työn tehtävänä on pyrkiä tavoittamaan ihmiset, jotka ovat syrjäytymisvaarassa tai jo syrjäytyneitä, vaikeasti tavoitettavissa ja jotka eivät saa tarvitsemiaan palveluita. Etsivässä työssä keskeistä on kontaktin luominen kohderyhmään kuuluviin henkilöihin ja heidän kanssaan työskentely. Etsivän työn yhtenä oleellisena tavoitteena on myös asiakkaina olevien henkilöiden ohjaaminen palveluihin, koska useimpia asiakkaan tarvitsemista palveluita ei tuoteta tai järjestetä etsivässä työssä. (Etsivä työ... 2007, 20-21; Kaartinen-Koutaniemi 2012, 21-22, 67, 84.)

Etsivässä vanhustyössä työskentelyn kohderyhmänä ovat avun ja tuen tarpeessa olevat vanhukset, joihin ei muulla tavoin saada yhteyttä esimerkiksi sosiaali- ja terveystalveluiden kautta (Valli ry 2015, 5). Toiminnan tavoitteena on luoda kontakti vanhukseen, järjestää vanhukselle toimivat ja tarpeita vastaavat palvelut ja näin tukea muun muassa vanhuksen kotona asumista (Kuikka 2015, 5, 13).

Etsivässä työssä ihmisoikeudet ja eettiset periaatteet luovat koko toiminnan, työmenetelmien ja toimintatapojen perustan. Etsivän työn keskeisiin toimintaperiaatteisiin kuuluvat asiakkaan ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen sekä asiakkaan arvostava kohtaaminen. Asiakkaan kuunteleminen ja luottamuksen rakentaminen ovat työn peruslähtökohtia. Työskentely tapahtuu asiakkaan ehdoilla matalan kynnyksen periaatteella ja siihen tulee varata riittävästi aikaa. Työn tavoitteet määritellään yhdessä asiakkaan kanssa ja asiakkaan toiveiden mukaisesti. Työskentelyssä onkin tärkeää asiakkaan motivointi tavoitteiden määrittelyyn ja työskentelyyn tavoitteiden saavuttamiseksi. (Etsivä työ... 2007, 18-19; Kaartinen-Koutaniemi 2012, 21-24, 70, 79-80.)

Etsivä työ on vaativaa ja haastavaa ja siinä tarvitaan laajaa ja monipuolista osaamista ja tietämistä. Etsivässä työssä tarvitaan myös kykyä työn rajaamiseen sekä kykyä ammatillisuuden ja oman toimintakyvyn ja jaksamisen säilyttämiseen ja ylläpitämiseen asiakkaiden vaikeiden elämäntilanteiden parissa työskenneltäessä. (Etsivä työ... 2007, 12, 30; Kaartinen-Koutaniemi 2012, 35-36.)

Etsivässä työssä on käytössä erilaisia työtapoja ja työmenetelmiä, mutta kaikkein tärkeintä työssä on kohderyhmään kuuluvien ihmisten tavoittaminen ja kontaktin luominen. Työskentely perustuu vapaaehtoisuuteen ja tapahtuu ihmisten omassa ympäristössä ja ihmisten omilla ehdoilla. (Etsivä työ... 2007, 20-21.) Etsivässä työssä työntekijät menevät sinne, missä kohderyhmään kuuluvat ihmiset ovat (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 23). Etsivässä vanhustyössä vanhuk- sia pyritään tavoittamaan esimerkiksi jalkautumalla paikkoihin, joissa vanhukset liikkuvat (Kuikka 2015, 13).

Etsivää työtä tehdään monialaisissa yhteistyöverkostoissa (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 37). Myös etsivässä vanhustyössä on tärkeää, että alan toimijat verkostoituvat ja tekevät yhteistyötä laaja-alaisesti. Etsivän vanhustyön piirissä on ollut erilaisia kehittämishankkeita, mutta yksi keskeisimmistä ongelmista on toiminnan vakiintumattomuus eri sektoreiden välillä. (Kuikka 2015, 13-14.)

3.3 Verkostoituminen

Verkostolle on eri tutkimusaloilla ja samankin tutkimusalan sisällä erilaisia merkityksiä ja tarkastelunäkökulmia. Yksi yleinen näkökulma verkostoon on tarkastella verkostoa säännönmu- kaisten suhteiden rakenteena. (Eriksson 2015, 11, 14.) Tällöin verkoston määritellään muodostuvan verkoston jäsenistä ja jäsenten välisistä suhteista. Verkoston jäsenet voivat olla esimerkiksi organisaatioita, ryhmiä tai ihmisiä (Aira 2012, 111).

Sosiaalinen verkosto on verkosto, jonka jäsenet ovat ihmisiä. Sosiaalisen verkoston käsitettä käytetään hyvin laaja-alaisesti ja monenlaisista ihmisistä muodostuvista verkostoista kuten Facebook-ryhmistä. (Borgatti & Halgin 2011, 1168, 1172.) Mark Granovetter (1973) erottelee sosiaalisen verkoston muodostavien ihmisten väliset suhteet vahvoihin ja heikkoihin. Suhteen vahvuuteen vaikuttaa keskinäiseen vuorovaikutukseen käytetty aika, henkilöiden välisen tun- nesiteen vahvuus, kuinka läheinen suhde on ja kuinka paljon osapuolten välillä on vastavuoroi- sia palveluita. (Granovetter 1973, 1361-1362.) Pääosin vahvoista suhteista muodostuvaa ihmi- sen sosiaalista verkostoa voidaan kutsua ydinverkostoksi ja heikoista suhteista muodostuva laa- jennetuksi verkostoksi (Johanson 2015, 202).

Verkoston toimintaan vaikuttavat verkoston rakenne ja toimijoiden sijainti verkostossa, toimijoiden ominaisuudet ja toiminta verkostossa sekä monenlaiset kontekstuaaliset tekijät (Borgatti & Halgin 2011, 1172, 1178-1179). Verkoston rakennetta ajateltaessa tiedon jakamisen kannalta erityisesti heikot suhteet ovat Granovetterin mallissa tärkeitä. Heikkojen suhteiden avulla saadaan yhdistettyä erilaisia ihmisten muodostamia ryhmiä ja laajennettua verkostoa, minkä myötä on myös suurempi mahdollisuus saada käyttöön uutta ja erilaista tietoa. Tiedon kulkiessa vahvojen suhteiden kautta, sama tieto luultavammin kiertää samojen, toistensa tuntevien ihmisten kesken, jotka kuuluvat samaan ydinverkostoon. (Granovetter 1973, 1166, 1370-1371, 1376-1378.) Erillisten vahvojen suhteiden ydinverkostojen välillä tieto liikkuu huonosti ja yhteistoiminnan edellyttämän viestinnän syntyminen on vaikeaa. (Johanson 2015, 202-203.) Vahvat suhteet ovat tärkeitä tiiviissä ja syvällisemmässä yhteistyössä ja heikot suhteet, kun tavoitellaan pääsyä suurempaan tietomäärään. Sekä vahvat että heikot suhteet ovat siten tarpeellisia verkoston toimivuuden ja verkostoyhteistyöstä saatavan hyödyn kannalta. (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 12.)

Verkostoituminen on dynaaminen prosessi, johon kuuluu verkoston toimijoiden kartoittaminen ja mukaan kutsuminen, verkostoyhteistyötä vaativan toiminnan havaitseminen ja määrittäminen, yhteisistä tavoitteista ja toimintatavoista sopiminen, verkostotyöskentely tavoitteiden saavuttamiseksi sekä työn tulosten ja verkosto-osaamisen levittäminen laajemmalle (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 17-19). Verkostoitumisessa ja verkostossa toimimisessa keskeistä on jäsenten verkostoitumisesta saamat hyödyt. Tavoitteena voi olla yhteisen päämäärän eteen työskentelyn lisäksi esimerkiksi erilaisten resurssien, kuten tiedon tai osaamisen, hankkiminen, lisääminen tai kehittäminen (Valkokari 2009, 53, 56). Tärkeä ja keskeinen osa verkostoitumista on myös verkoston toimiminen jäsenten välisen yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollistajana (Aira 2012, 18).

3.4 Yhteistyö

Pirjo Helminen ja Antti Karisto (2005) nostavat moniammatillisen yhteistyön keskeiseksi menestymisen edellytykseksi asiakaslähtöisyyden. Yhteistyö toimii, kun jokainen antaa oman asiantuntemuksensa yhteiseen käyttöön, sitoutuu toimintaan, kunnioittaa toisten työpanosta ja pitää asiakkaan edun ensisijalla.

Yksi keskeisimmistä nykyaikaisen yhteistyön pohdinnoista on kysymys siitä, miten kaikki tieto ja osaaminen voidaan koota yhteen ja muodostaa mahdollisimman kokonaisvaltainen ymmärrys käsillä olevasta asiasta (Isoherranen 2005, 14). Seikkulan ja Arnkilin (2013, 13) mukaan moniammatillinen yhteistyö on parhaimmillaan toimiva kokonaisuus, jonka ammattilaisjäsenet tietävät, mistä saa omaa asiantuntemusta täydentävää tietoa, ja joka pystyy toimimaan tarjotakseen asiakkaalle parhaan mahdollisen avun.

Jaakko Seikkula ja Tom Erik Arnkil (2013, 12) määrittelevät dialogisuuden keskinäisen ymmärryksen kehittelyksi arvostavassa vuoropuhelussa. Dialogisessa yhteistyössä keskeistä asenne yhteistyöhön (emt., 19). Verkostotapaamisissa ammattilaisen ensimmäinen tehtävä on dialogin synnyttäminen toimijoiden välille (emt., 58).

Verkostossa toimijoilla on kullakin erilainen näkökulma tilanteeseen. Ammattilaiset pyrkivät usein yhteiseen ongelmanmäärittelyyn, mutta dialogisessa yhteistyössä on tärkeää olla häivyttämättä näkökulmaisuutta. Tutustumalla toisten näkökulmiin, jokaisen verkostossa toimivan ymmärrys tilanteesta kasvaa. (Seikkula & Arnkil 2013, 38.) Dialogisessa yhteistyössä, moninäkökulmaisen keskustelun kautta, toimintaa ohjaava keskus muodostuu verkoston jäsenten välille ja toiminnan suuntaa voidaan kehittää ja tarkastella yhdessä (emt., 99).

Myös Kaarina Isoherranen (2012, 141) nostaa peruslähtökohdaksi toimivalle yhteistyölle sen, että asiantuntijat ymmärtävät, että vain yksi näkökulma ei riitä. Yhteistyössä on pyrittävä kaikkien osaamista hyödyttävään, tasa-arvoiseen keskustelukulttuuriin. Isoherrasen (emt.) mukaan asiantuntijoiden yhteistyötaidot ovat keskeisessä asemassa tämän mahdollistamisessa. Näkemys yhteistyötaitojen merkityksestä on kasvanut tämän vuosituhaten kuluessa. Organisaatioissa ja niiden välisissä toimissa kohdataan kuitenkin usein yhä vanhakantaisempaa ajattelua ja hierarkkista keskustelukulttuuria, mitkä aiheuttavat haasteita yhteistyölle (emt.).

Verkostoissa jokaisen on koettava yhteistyö hyödylliseksi, jotta toiminta olisi mielekästä (Isoherranen 2005, 14). Yhteistyöverkoston toiminnan kannalta keskeistä on, että eri toimijoiden asema ja tehtävät ovat selvillä (Kuikka 2015, 25-31).

Kun yhteistyö toimii hyvin ja tavoitteet asetetaan yhdessä dialogisesti, myös vastuu suunnitellun työn onnistumisesta koetaan yhteisenä. Yhteinen vastuu vapauttaa voimavaroja ja tuo tur-

vallisuuden tuntua työntekoon samalla kuin se mahdollistaa ja velvoittaa kaikki työntekijät seuraamaan työn etenemistä. Vastuun jakaminen on tyypillistä tiimeille, joissa on vahva jäsenten välinen luottamus (Isoherranen 2012, 118-119)

4 Tutkimusaineisto ja menetelmät

4.1 Tutkimusaineisto

Tutkimuksen aineisto kerättiin Helsingin yliopiston e-lomake -ohjelmalla tehdyllä kyselyllä (ks. liite 1). Kysely julkaistiin Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät –Facebook-ryhmässä. Julkaisuun, jossa kyselylomake oli, lisättiin liitteeksi saatekirje, jossa tutkimusta esiteltiin tarkemmin (ks. liite 2). Kyselyä nostettiin Facebookissa muutaman kerran ja lisäksi Vallin suunnittelija Päivi Tiittula lähetti kyselylinkin ja saatekirjeen sähköpostilla verkostossaan oleville etsivää vanhustyötä tekevien järjestöjen toiminnanjohtajille ja pyysi heitä jakamaan kyselyä järjestöissään. Kyselyssä oli sekä taustoittavia valintakysymyksiä, että avoimia kysymyksiä, joissa pyydettiin vastaajia kuvailemaan kokemuksiaan ja toiveitaan etsivän vanhustyön tämänhetkisestä tilanteesta ja kehittämisestä.

Tutkimukseen vastausaika oli alun perin 8.11.2017 – 22.11.2017, mutta pidensimme sitä 30.11.2017 asti, sillä vastauksia ei kertynyt kovin nopeasti. 30.11.2017 mennessä saimme kuitenkin 13 vastausta, jota pidimme riittävänä, joskin niukkana, vastausmääränä. Vastaamisaktiivisuutta olisi kenties lisännyt, jos vastaajien kesken olisi esimerkiksi arvottu jokin palkinto. Saattaa myös olla, että avointen kysymysten määrä vähensi vastausinnostusta, vaikka mihinkään kysymykseen vastaaminen ei ollut määritelty pakolliseksi, vaan vastaajan oli mahdollista vastata vain osaan kysymyksistä. Toisaalta kaikki kyselyyn vastanneet olivat vastanneet lähes jokaiseen avoimeen kysymykseen.

4.2 Analyysimenetelmät

Aineisto analysoitiin käyttäen laadullista sisällönanalyysia. Aineiston pääasiallinen analyysimenetelmä oli aineistolähtöinen laadullinen sisällönanalyysi, jota käytettiin analysoitaessa avointen kysymysten vastauksia. Lisäksi käytettiin määrällisiä menetelmiä, kun vastausvaihtoehtoja sisältävistä kysymyksistä laskettiin muun muassa eri vaihtoehtojen prosenttiosuuksia. Näin saatiin tietoa esimerkiksi siitä, minkälaisissa työyhteisöissä etsivän työn toimijat toimivat ja mitkä Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskukseen suunnitelluista toimintamuodoista koettiin kiinnostavimmiksi.

Laadullisen tutkimuksen avulla pyritään selvittämään, minkälaista jokin tutkittava asia on. Keskeistä on perehtyä siihen, miten ihmiset yksilötasolla kokevat tutkittavan asian. Tässä tutkimuksessa pyrimme selvittämään etsivää vanhustyötä tekevien ihmisten kokemuksia ja toiveita, joten laadullisen analyysimenetelmän käyttö oli perusteltua. Laadullinen tutkimus on luonteeltaan prosessinomaista ja tutkimuksen kuluessa niin tutkimussuunnitelma kuin tutkimuskysymyksetkin saattavat elää. (Eskola & Suoranta 1998, 16, 19.)

Teemoittelu on Jari Eskolan ja Juha Suorannan (1998, 179) mukaan suositeltava analyysitapa, kun tutkimusongelma on käytännönläheinen. Tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset koskivat juuri etsivän vanhustyön käytäntöjä ja sitä, miten etsivää vanhustyötä voidaan tukea käytännössä.

Teemoittelussa aineistosta nostetaan esiin tutkimusongelman kannalta keskeisiä aiheita. Onnistuakseen teemoittelussa tulee tutkijan käydä keskustelua teorian ja tutkimusaineiston välillä. Analyysissä sitaatit aineistosta toimivat aineistoa kuvaavina ja pelkistävinä elementteinä, tekstin elävöittäjinä ja perusteluina tutkijoiden valinnoille ja tulkinnoille. (Eskola & Suoranta 1998, 176.)

Tutkimuksen teemoittelussa käytettyä teoriasidonnaista lähestymistapaa kutsutaan abduktiiviseksi lähestymistavaksi. Analyysi ei suoraan perustu teoriaan, mutta on selvästi siihen kytköksissä ja analyysissä aineistoa peilataan aiempaan tutkimukseen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Tässä tutkimuksessa avointen kysymysten vastaukset poimittiin täytetyistä lomakkeista analyysia varten ms-word tiedostoon ja jaettiin kysymysten mukaan. Tutkijat lukivat aineiston läpi useaan kertaan ja pohtivat yhdessä aineistosta nousevia teemoja. Teemat ryhmiteltiin tutkimuskysymyksiä vastaavaan järjestykseen ja analyysiprosessi jaettiin tutkijoiden kesken teemojen mukaisesti.

Aineistosta eriteltiin valintakysymykset ja niitä käsiteltiin erikseen. Tarkoitus ei ollut kerätä tilastollisesti pätevää otosta tai tehdä tilastollista analyysiä. Määrälliset vastaukset antoivat taustatietoa vastaajista ja antoivat vastauksia joihinkin helposti määriteltäviin kysymyksiin.

4.3 Tutkimusetiikka

Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ihmistieteisiin luettavien tutkimusalojen eettisten periaatteiden kolme keskeistä osa-aluetta ovat tutkittavan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, vahingoittamisen välttäminen sekä yksityisyys ja tietosuojat. Yksityisyyden suoja koskevat keskeiset tutkimuseettiset osa-alueet koskevat tutkimusaineiston suojaamista ja luottamuksellisuutta, tutkimusaineiston säilyttämistä tai hävittämistä sekä tutkimusjulkaisuja. (TENK 2009.)

Tutkimuseettisten periaatteiden mukaan tutkimukseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja perustua riittävään tietoon. Tutkittava voi käyttäytymisellään, esimerkiksi vastaamalla kyselyyn, osoittaa suostumuksensa tutkimukseen osallistumiselle. (TENK 2009, 4.) Kyselyn saatekirjeessä kerrottiin lyhyesti tutkimuksesta, tutkimukseen osallistumisesta vapaaehtoisuudesta sekä tutkimusaineiston säilyttämisestä ja hävittämisestä. Saatekirjeessä oli myös tutkijoiden yhteystiedot, mikäli tutkimuksesta tai kyselystä kiinnostuneet olisivat halunneet lisätietoa. Kyselyyn vastaaminen tulkittiin suostumukseksi osallistua tutkimukseen.

Kyselylomakkeen vastaukset kerättiin anonymisti. Tutkimusraportin kirjoittamisessa huomioitiin, että avointen kysymysten vastauksissa mahdollisesti esiin tullutta arkaluontoista, vastaajan yksilöivää tai vastaavaa tietoa ei kirjoitettu raporttiin. Tutkimuksessa noudatettiin asiallista, kunnioittavaa ja arvostavaa asioiden käsittely- ja kirjoittamistapaa. Käytäntötutkimuksen

tekijöiden hallussa ollut aineisto säilytettiin tutkimuksen tekemisen ajan ja hävitettiin tutkimusraportin hyväksymisen jälkeen eettisten periaatteiden mukaisella tavalla.

5 Tutkimustulokset

5.1 Etsivän vanhustyön tekijät

Etsivää vanhustyötä tekevät Suomessa kuntien sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset sekä kolmannen sektorin toimijat ja seurakunnat (Kuikka 2015, 21).

Tutkimussuunnitelmassa esitettiin, että etsivän vanhustyön hankkeet ovat yleensä yhden, kahden tai kolmen hengen hankkeita, joissa avun antamiseen menee hyvin paljon aikaa ja resursseja, mikä taas on pois varsinaiselta etsivältä työltä. Hankkeiden pienuudesta johtuen etsivää vanhustyötä tekevillä on harvoin vertaistukea. Etsivän vanhustyön toimintamenetelmät ja käytänteet ovat moninaiset ja yhteistyö toimijoiden välillä ei aina ole systemaattista. Tämän vuoksi tarvitaan etsivää vanhustyötä tukevaa, kehittäväää ja koordinoivaa tahoa. (Tiittula 2017.)

Vaikka tässä tutkimuksessa ei kerätty tilastollisesti pätevää otosta, aineisto puoltaa tutkimussuunnitelman hypoteesia. Suurin osa vastaajista työskenteli järjestössä. 13 vastaajan joukosta 10 ilmoitti organisaatiossaan etsivää vanhustyötä tekevän 1-3 henkilöä. 9 vastaajaa teki etsivää työtä hankkeessa ja vain kahden organisaatiossa etsivä vanhustyö oli pysyvää toimintaa. Ehdottomasti suurin osa vastaajista oli tehnyt etsivää vanhustyötä kolme vuotta tai vähemmän. Työroolikseen noin puolet mainitsi etsivän vanhustyön tekijä, seuraavaksi eniten vastaajissa oli etsivän vanhustyön kehittäjiä, osa oli valinnut myös molemmat vaihtoehdot. Tuen tarpeista nousi esiin halu vaihtaa kokemuksia hyvistä käytännöistä ja tarve yhteistyön kehittämiseen.

5.2 Etsivä vanhustyö tällä hetkellä

Kyselylomakkeessa esitettiin valintakysymys vastaajien käyttämistä etsivän vanhustyön menetelmistä. Vaihtoehdot olivat kotikäynnit, jalkautuva työ, ryhmätoiminta, vanhuksen verkostojen

rakentaminen, palveluohjaus, tiedottaminen ja muu. Vaihtoehtoa ”muu” lukuunottamatta kaikki mainitut menetelmät olivat laajalti vastaajien käytössä. Kaikki etsivää vanhustyötä tekevät vastaajat tekivät jalkautuvaa työtä, kotikäyntejä, vanhuksen verkostojen rakentamista ja tiedottamista.

Kaikki vastaajat kertoivat tekevänsä yhteistyötä muiden etsivää vanhustyötä tekevien tahojen kanssa. Useimmiten yhteistyötä tehtiin viikoittain (38 % vastaajista) tai pari kertaa kuukaudessa (38 % vastaajista), päivittäin yhteistyötä tekee noin 15 prosenttia vastaajista ja harvemmin kuin pari kertaa kuukaudessa vain 8 prosenttia vastaajista.

Yhteistyö etsivän vanhustyön tekijöiden välillä on aineiston perusteella moninaista. Moni mainitsi tekevänsä asiakkaiden ohjausta yhteistyössä muiden kanssa. Useat eri organisaatioissa toimivat etsivän työn tekijät järjestävät yhdessä erilaisia tapahtumia. Yhteistyötä mainittiin tehtävän myös tiedotuksessa ja suunnittelussa. Myös kokemusten ja tiedon jakaminen on osa yhteistyötä.

Yhteistyö eri organisaatioissa toimivien etsivän vanhustyön tekijöiden välillä näyttää olevan tärkeä osa vastaajien työtä. Yhteistyö on moninaista ja sitä tehdään verraten usein. Kaikki vastaajat ilmoittivat kyselyssä suhtautuvansa positiivisesti, jos muut etsivän vanhustyön tekijät ottavat heihin yhteyttä.

5.3 Onnistunut etsivä vanhustyö

Vastaajilta kysyttiin mikä heidän mielestään on oleellista etsivän vanhustyön onnistumisen kannalta. Avoimen kysymyksen vastauksista nousivat esiin teemoina vanhuksen kohtaaminen yksilönä ja toimivat verkostot ja yhteistyö niissä.

”Vanhukset ovat yksilöllisiä, sama toimintamalli ei sovi kaikille” kirjoitti eräs vastaajista. Vastauksissa pohdittiin sitä, miten tärkeää on tavoittaa erilaisissa elämäntilanteissa olevia vanhuk-
sia ja miten menestyminen etsivässä vanhustyössä edellyttää tämän vuoksi monenlaisten työ-
menetelmien hallintaa ja joustavaa käyttöä. Vaikeinta ja työteliäintä on tavoittaa pahimmin syr-
jäytyneet ihmiset. Onnistuneessa työskentelyssä kohtamiselle on varattu riittävästi aikaa, sillä

kun vanhus kohdataan aidosti ja siten, että hän kokee tullessa kuulluksi, syntyy luottamus. ”Että ihminen tulee kohdatuksi ja kokee olevansa tärkeä, vaikka psyykkinen tai fyysinen vointi ovat heikentyneet” tiivistä eräs vastaajista.

Kuikan (2015, 22) mukaan etsivä vanhustyö on psykososiaalista työtä, jossa huomio kiinnittyy vanhuksen yksilölliseen elämäntilanteeseen ja luottamuksellisen suhteen rakentamiseen. Työ edellyttää tekijältään koulutusta ja taitoa toimia vaihtelevalla työkentällä.

Usea vastaaja mainitsi verkostot olennaisina tekijöinä etsivän vanhustyön onnistumiselle. Yhteistyöstä mainittiin moniammatillinen yhteistyö, alueellinen yhteistyö ja kunnan ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö. Kysyttäessä vastaajien mielestä tärkeitä yhteistyötahoja esiin nousi vahvasti julkisen ja kolmannen sektorin välinen yhteistyö sekä yhteistyö seurakunnan kanssa. Merkittäviksi yhteistyötahoiksi koettiin myös vanhusten lähialueiden palvelut, joissa vanhuksat liikkuvat, kuten kaupat, apteekit ja kirjastot sekä vanhusten verkostot ja toimintapaikat. Yhteistyötahojen kannalta mainittiin useammassa vastauksessa tärkeänä kiinnostus yhteistyöhön, aktiivisuus ja into kehittää uutta toimintaa.

5.4 Etsivän vanhustyön haasteita

Etsivän vanhustyön toimijat kokevat työssään monenlaisia haasteita. Haasteita koskevan avoimen kysymyksen vastauksissa nousivat esiin teemoina vanhusten löytäminen, resurssien vähyys, tiedottaminen sekä yhteistyön haasteet.

Yhteiskunnassa on tarjolla vanhuksille monenlaisia palveluita ja toimintamuotoja. Osa vanhuksista kuitenkin jää kaikkien näiden toimintojen ulkopuolelle. Usein he ovat juuri niitä, jotka eniten tarvitsisivat apua. Etsivän vanhustyön tekijät kokevat heidän löytämisensä haastavana. Näiden vanhusten pelkkä löytäminen ei kuitenkaan riitä, jotta he kykenevät ottamaan apua vastaan, tarvitaan luottamuksellinen suhde ja motivointia, mikä mainitaan useammassa vastauksessa haastavana. Eräs vastaaja pohtii suomalaista pärjäämisen kulttuuria, jossa apua on vaikea pyytää ja ottaa vastaan.

Silva Tedren (2003) mukaan riippuvuus muista ihmisistä ja avuntarve voivat olla vanhuksille pelottava kokemus. Vanhukset eivät halua menettää itsemääräämisoikeuttaan. Avun tarpeessa olevan ihmisen mahdollisuudet vaikuttaa hoitotyöhön ovat usein hyvin pienet. Avun tarvitsija saattaa kokea, että hänen ainoa keinonsa vaikuttaa on ilkeä käytös. Tedren (2003) mukaan ammattilaisten roolin kasvamisen on esitetty viime aikoina lisäävän vanhusten riippuvuuden kokemista. Saattaa olla, että kyselyyn vastaajien kokemat haasteet vanhusten tavoittamisessa ja motivoinnista johtuu näiden huoleen autonomian menetyksestä.

Tedre (2003) ehdottaa, että autettavalle vanhukselle ja hänen omaisilleen annetaan aiempaa suurempi rooli hoitoverkostossa. Tedre (2003) pohtii myös ammattilaisen aseman muutosta. Tasavertaisempi asetelma autettavan ja auttajan välillä valtaistaa vanhusta. Toisaalta se voi johtaa ammatillisen avun ohentumiseen.

Huoli resurssien puutteesta liittyy siihen, että luottamuksen saavuttaminen vie aikaa ja vaatii esimerkiksi useampia käyntejä vanhuksen luona. Työpaikan resurssit eivät aina riitä tähän. Resurssien vähyys aiheuttaa haasteita myös etsivästä vanhustyöstä tiedottamiselle. Osa vastaajista koki, että etsivän vanhustyön käsitettä ei tunneta kovin hyvin.

Verkostoihin ja yhteistyöhön liittyvät haasteet tulivat esille suuressa osassa vastauksia. Osassa vastauksia tyydyttiin vain toteamaan eri toimijoiden välisen yhteistyön olevan yksi etsivän työn haasteista, mutta kyselyyn saatiin myös kuvailevampia vastauksia. Verkostojen haasteena oli monimuotoisuus ja tiedon hajanaisuus. Myöskään verkostojen toimiminen yhteistyön mahdollistajina ei ollut ongelmatonta; haasteina olivat rajanveto eri toimijoiden välillä ja byrokraatiaan liittyvät haasteet. Myös toimijoiden välisessä arvostuksessa koettiin puutteita, eri organisaatioiden työstä ja ammattitaidosta ei ehkä tiedetä riittävästi, jotta vahva arvostus olisi mahdollista saavuttaa. Verkostojen toivottiin auttavan etenkin yksinäisten vanhusten tavoittamisessa. Yhteistyössä asiakkaan tavoittamisen jälkeen on myös puutteita, sillä vain 5 vastaajaa 13:sta kertoi olevansa samaa mieltä väitteen ”Yhteistyö apua tarvitsevan vanhuksen eteenpäin ohjaamisen jälkeen toimii yleensä hyvin” kanssa.

Kuikan (2015, 22) mukaan etsivän vanhustyön piirissä on myös onnistuneita yhteistyömalleja, mutta ongelmana on niiden vakiintumattomuus. Ala kärsii myös vähäisestä näkyvyydestä ja jäykästä sektorijaosta, joka toimii hidasteena joustavalle yhteistyölle.

Pirjo Helminen ja Antti Karisto (2005) kirjoittavat käytännön vanhustyötä tekevien yhteistyössä kokemista haasteista. Ongelmia tuottaa liian eriytynyt työnjako, jossa saman asiakkaan kanssa työskentelevät ammattilaiset eivät ole tietoisia siitä, mitä muut tekevät. Kun työnkuvat on eriytetty voimakkaasti, saattaa myös käydä niin, että vastuu asiakkaan asiasta putoaa työntekijöiden väliin, eikä enää kuulu kenellekään. Tällaisia tilanteita aiheuttavat vahvasti ammattitai organisaatiokunnittain muodostuneet joustamattomat toimintakulttuurit. Helminen ja Karisto (2005) toteavat, että työntekijöiden on yhteistyön alussa mahdollisesti vaikea luopua tarkoista työnkuvista ja rooleista.

Seikkula ja Arnkil (2013, 13) toteavat yhteistyöverkostojen olevan jatkuvasti muuttuvia ja kehittyviä systeemejä. Kun verkoston eri osat kehittävät uudenlaisia menetelmiä asiakkaiden auttamiseksi, yhteistyön tarve kasvaa. Ammattilaiset saattavat kokea rajanvetojen ja selvästi erillään olevien työnkuvien helpottavan ja selkeyttävän omaa työskentelyään, mutta työn erillään pito aiheuttaa ongelmia silloin, kun asiakkaan ongelmat eivät ole määriteltävissä ammattilaisten toimenkuvien mukaan. Ammattilaisverkoston hajanaisuus heikentää myös asiakkaan äänen kuulumista verkoston työskentelyssä.

Kaarina Isoherrasen (2012, 146) mukaan yksi moniammatillisuuden kehittymisen keskeisimpiä haasteita on koulutuksen puute. Eri ammattien koulutuksessa ei anneta riittäviä valmiuksia moniammatilliseen yhteistyöhön. Koulutuksen puute vähentää paitsi taitoja, myös motivaatiota kehittää yhteistyöosaamista.

Yhteistyön merkitys nousi esiin vastauksiin useissa kysymyksissä. Valintakysymyksessä 11 vastaajaa 13:sta toivoi voivansa tehdä nykyistä enemmän yhteistyötä. Kahdeksan vastaajaa kertoi kaipaavansa lisää yhteistyökumppaneita. Vastaajat kuitenkin toivat paikoin esiin, että yhteistyö voi olla myös kuormittavaa ja viedä resursseja omalta työltä. Onkin tärkeää, että yhteistyö ja verkostot rakennetaan siten että ne aidosti auttavat toimijoita.

5.5 Työn kehittämiseen ja yhteistyöhön liittyvät tuen tarpeet

Vastauksissa esille tuodut työn kehittämiseen ja toimijoiden väliseen yhteistyöhön liittyvät tuen tarpeet koskivat verkoston toiminnan organisointia sekä sitä, että verkostoista saataisiin toimi-

via ja että ne tukisivat toimijoiden työskentelyä. Toinen aihealue, johon toivottiin tukea, oli oman työn ja osaamisen kehittäminen.

Verkostojen toimintaan liittyen vastauksissa pidettiin tärkeänä, että verkostojen kokoamisen ja verkostojen toiminnan tulisi olla jonkin tahon, esimerkiksi kunnan, organisoimaa ja koordinoimaa. Tukea toivottiin myös alueellisten toimijoiden kartoittamiseen, yhteistyömallien juurruttamiseen ja levittämiseen sekä siihen, että verkoston toiminta saataisiin suunnitelmalliseksi ja tavoitteelliseksi. Verkoston eri toimijoiden työnjaon, toimenkuvien ja profiloitumisen selkeyttämiseksi tarvitaan myös tukea. Kunnan osallistumista pidettiin tärkeänä, mutta muuten vastauksissa ei erikseen tuotu esille mitään tiettyä tahoa, jolta tukea erityisesti toivottaisiin tai koettaisiin tarvittavan.

Tukea toivottiin siis monipuolisesti verkostoitumisprosessin ja verkostotyöskentelyn eri vaiheisiin. Toimiva verkostoyhteistyö edellyttää muun muassa toimintakäytännöistä sopimista ja niistä kiinnipitämistä, verkostotoiminnan mahdollistavaa johtamista, riittäviä ja oikeanlaisia resursseja sekä sen ymmärtämistä, mikä on toiminnan tavoite ja miten siihen pyritään tai on mahdollista päästä (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 16).

Omaan työhön liittyen toivottiin tukea oman osaamisen kehittämiseen. Tietoa toivottiin muun muassa uusista työmenetelmistä ja koulutusta esimerkiksi terapeuttisiin valmiuksiin liittyen. Lisäksi koettiin tarvetta uusille työmenetelmille ja tukea olemassa olevien ja/tai uusien työmenetelmien kehittämiseen. Myös muiden alan toimijoiden kokemuksia hyvistä ja toimivista käytännöistä ja menetelmistä pidettiin tärkeänä tukena oman työn kannalta. Resurssitukena toivottiin erityisesti aikaa erilaisten menetelmien käyttöön ottoon ja yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa.

Etsivässä työssä tarvitaan monipuolista osaamista, tietoa ja kykyä tehdä monialaisesti yhteistyötä. Tietoa tarvitaan esimerkiksi palvelujärjestelmästä, sosiaalietuuksista, lainsäädännöstä sekä kohderyhmäkohtaisista asioista. Ammattitaidon ydinasioita on kyky kuunnella ja ymmärtää kohderyhmään kuuluvia asiakkaita. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 36-38.) Tarve oman osaamisen monipuoliseen kehittämiseen ja tietämyksen lisäämiseen tulikin erittäin selkeästi esille vastauksista samoin kuin tarve kokemusten vaihtoon muiden alan toimijoiden kanssa. Etsivää työtä tekevillä on usein hyvin rajalliset mahdollisuudet saada ammatillista vertaistukea oman

organisaation sisältä työtä tekevien pienen määrän vuoksi. Verkostoituminen mahdollistaa kokemusten vaihdon muiden samaa työtä tekevien kanssa, jotka kohtaavat samanlaisia, etsivälle työlle ominaisia ja muista aloista poikkeavia vaatimuksia, haasteita ja ongelmia. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 41.)

5.6 Odotukset ja toiveet Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskukselle

Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskukselta toivottiin yhteisiä tapahtumia, koulutuksia ja seminaareja sekä hyvien käytäntöjen kokoamista ja jakamista. Tietoa toivottiin ajankohtaisista asioista ja tapahtumista sekä etsivän vanhustyön uusista ajatuksista, ideoista ja menetelmistä. Lisäksi toivottiin rohkeita yhteydenottoja ja yhteistyötä muiden alojen kanssa. Myös näissä vastauksissa tuli selkeästi esille etsivään työhön liittyvä tiedon, osaamisen kehittämisen ja yhteistyön tarve.

Etsivään työhön kuuluu myös asianajorooli ja työn kautta saadun syrjäytyneitä henkilöitä koskevan tiedon yhteiskunnallinen hyödyntäminen (Etsivä työ... 2007, 18). Kyselyn vastauksissa tuotiin esille, että Valli ry voisi toimia yhteiskuntaan päin keskustelun avaajana ja etsiväänkin työhön kiinteästi sisältyvien inhimillisyyteen liittyvien arvojen puolustajana. Etsivän työn etiikkaan kuuluvat kiinteästi käsitys jokaisen yhtäläisestä ja kiistämättömästä ihmisarvosta ja jokaisen itsemääräämisoikeuden, koskemattomuuden ja arvojen kunnioittaminen (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 21).

Oman mukanaolon Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toiminnassa vastaajat ajattelivat muodostuvan etenkin tiedon ja kokemusten vaihdosta muiden etsivän vanhustyön toimijoiden kanssa ja osallistumisesta erilaisiin tapahtumiin, koulutuksiin ja seminaareihin. Toisten etsivän vanhustyön tekijöiden henkilökohtaista tapaamista, keskustelua, ideointia ja ajatusten vaihtoa sekä kuulemista muiden kokemuksista ja toimivista etsivän työn menetelmistä pidettiin tärkeänä monessa vastauksessa. Esille tuotiin, että tapaamisissa tulisi olla varattu riittävästi aikaa vapaalle keskustelulle eikä koulutuksissa tulisi olla liian paljon asiaa kerralla. Useasta vastauksesta tuli esille myönteinen, avoin ja innostunut suhtautuminen yhteistyöhön ja kaikenlaiseen osallistumiseen.

Verkoston toimijoiden välinen luottamus on verkoston toiminnan kannalta oleellista. Luottamus auttaa muun muassa lisäämään verkoston toimijoiden välistä tietojen vaihtoa sekä tehostaa verkoston työskentelyä ja vaikuttaa innovaatioiden tuottamiskykyyn. Verkoston toiminnassa tarvittavan luottamuksen syntymistä edistää se, että toimijat tuntevat toisensa. Luottamusta lisää myös tiedon liikkuminen toimijoiden välillä ja toimijoiden välinen avoin keskustelu. Keskustelu tarvitsee kohtaamisen mahdollistavan tilan ja ilmapiirin sekä mahdollisuuden vapaamuotoiseen sosiaaliseen kanssakäymiseen ilman tulostavoitteita. (Järvensivu, Nykänen & Rajala 2010, 8-9, 14, 19.) Kuten vastauksissa toivottiin, koulutusten ja muiden tapahtumien aika-aulujen suunnittelussa olisi toivottavaa varata aikaa myös osallistujien väliseen vapaaseen vuorovaikutukseen.

Vallin Etsivän työn verkostokeskus on perustanut suljetun Facebook-ryhmän Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät. Kaikki vastaajat olivat kiinnostuneita osallistumaan keskusteluun Facebook-ryhmässä ja lähes kaikilla on mahdollisuus käyttää Facebookia työaikana. Tietoverkossa muodostettu verkosto ei ole paikkaan sidottu, vaan fyysisesti hyvinkin kaukana toisistaan olevat henkilöt voivat olla vuorovaikutuksessa keskenään. Verkko mahdollistaakin laajojen vuorovaikutusverkostojen muodostamisen ja aikaan ja paikkaan sitomattoman viestinnän usean henkilön välillä (Aula ym. 2008, 10, 12-13) sekä kuten vastauksissakin todettiin, mahdollisuuden osallistua omien resurssien mukaan omalla intensiteetillä.

Aiheet, joista vastaajat toivoivat keskustelua ja lisätietoa, koskivat yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa, käytännön toimintaa ja menetelmiä, vanhukseen ja vanhuuteen liittyviä asioita sekä organisaation tehtäviin liittyviä asioita. Yhteistyön osalta keskustelua ja lisätietoa toivottiin siitä, missä yhteistyötä voitaisiin tehdä ja yhteistyöstä kunnan kanssa. Tärkeänä pidettiin, että myös kunnan työntekijät ymmärtäisivät yhteistyön merkityksen. Vanhuuteen liittyvää tietoa ja keskustelua toivottiin muun muassa yksinäisyydestä, masennuksesta, muistisairaudesta, kuoleman kohtaamisesta ja elämänkaaren läpikäymisestä. Käytännön toimintaan liittyen: asiakkaan toimintakyvyn tukeminen ja motivointi, kokemukset jalkautumisesta, asiakkaiden löytämisestä, toimivista menetelmistä ja onnistumisista. Lisätietoa toivottiin myös hankkeen vaikutuksen mittaamisesta, tilastoinnista, raportoinnista, asiakasprofiileista sekä koulutusta hankerahoituksen hakemisesta.

6 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimustulosten perusteella Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus on tarpeellinen ja tervetullut. Vastauksista tuli esille myönteinen, innokas ja avoin suhtautuminen verkostokeskukseen ja sen toimintaan. Tärkeätä olisi, että positiivinen suhtautuminen säilyisi myös jatkossa ja käyttäjät kokisivat verkostokeskuksen ja sen toimintaan osallistumisen hyödylliseksi oman työn kannalta.

Vastaajat esittivät aiheita, joista haluaisivat keskustelua ja lisätietoa. Vastaajien toiveet sisälisivät monipuolisesti etsivän vanhustyön tekemisen ja toimintaedellytysten kannalta keskeisiä aiheita kuten vanhuuteen ja etsivän vanhustyön käytäntöihin liittyviä aiheita. Vallin etsivän vanhustyön verkostokeskus voi hyödyntää käytäntötutkimuksessa selvinneitä mielenkiinnon kohteita suunnitellessaan seminaareja ja koulutuksia.

Yhteistyö ja verkostoituminen koettiin tutkimuksessa tärkeäksi mutta haastavaksi. Kaarina Isoherrasen (2012, 146) mukaan yksi moniammatillisen yhteistyön kehittymisen esteistä on koulutuksen puute. Eri ammattien koulutuksissa ei anneta valmiuksia muiden alojen ammattilaisten kanssa toimimiseen ja uusien yhteistyömallien kehittämiseen. Yhteistyötaidot voisivatkin olla teema, josta Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus jakaisi tietoa.

Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen perustama Etsivän työn tekijät ja kehittäjät –ryhmä koettiin kiinnostavaksi. Toistaiseksi keskustelu ei ole ollut kovin aktiivista, vaikka jäseniä on yli kahdeksankymmentä. Ryhmää voi tulevaisuudessa aktivoida nostamalla keskustelunaiheiksi käytäntötutkimuksessa esiin nousseita, tärkeiksi koettuja aiheita, ja esittämällä niistä kysymyksiä.

Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toiminnassa pystytään tukemaan ja vahvistamaan sosiaalisten verkoston jäsenten välisiä vahvoja ja heikkoja verkostosuhteita. Etsivässä vanhustyössä verkoston vahvoja suhteita tarvitaan etenkin alueellisessa verkostotyössä, jossa tehdään asiakastyötä ja pyritään asiakkaan tilanteen muutokseen. Työssä tarvitaan tiivistä, moniammatillista yhteistyötä asiakkaiden tavoittamiseksi ja tarvittavien palvelujen järjestämiseksi. Heikkojen suhteiden merkitys ja tärkeys tulevat esille etenkin Facebook-ryhmän keskusteluissa, joissa keskeistä on tiedon ja kokemusten jakaminen. Facebook-ryhmässä on jo

suuri määrä jäseniä ja näin myös potentiaalia keskusteluun henkilöiden välillä, jotka eivät ennestään tunne toisiaan ja jotka kuuluvat työyhteisöihin, joiden välillä ei ole aiemmin ollut yhteistyötä tai vuorovaikutusta.

Tutkimustuloksissa selvisi, että etsivän vanhustyön tekijät kokevat alueellisen verkostoitumisen ja yhteistyön tärkeäksi. Vallin suunnittelija Päivi Tiittula on jo aloittanut yhteistyötä ja verkostoitumista edistävien työpajojen järjestämisen Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen verkoston jäsenille. Työpajoja järjestetään kolmella erityyppisellä paikkakunnalla ympäri Suomea. Näin on tarkoitus saada tietoa toiminnan muotoutumisesta pienillä ja suurilla paikkakunnilla. Tämän käytäntötutkimuksen tutkimustuloksia voitaneen hyödyntää työpajojen toimintaa suunniteltaessa. Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksella ei ole resursseja järjestää työpajoja ympäri Suomea, mutta mahdollisuutena on kehittää mentorointimalli, jossa verkoston jäseniä koulutetaan mentoreiksi, jotka voivat auttaa muita yhteistyön käynnistämässä.

Alueellista yhteistyötä voi tehdä myös verkossa. Tämän hetken Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät –ryhmä on koko maan laajuinen, mutta verkostokeskus voisi perustaa tiiviimpää ja käytännönläheisempää yhteistyötä varten myös alueellisia ryhmiä.

Tutkimukseen vastanneet kokivat, että tiedon puute etsivästä vanhustyöstä ja sen tekijöistä on yksi työn haasteista. Koska Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus toimii internetissä, sillä on erinomainen mahdollisuus toimia tiedon jakajana, jäsentäjänä ja kokoajana. Vallin suunnittelija Päivi Tiittula pohtikin jo, mikä olisi paras tapa koota tieto etsivästä vanhustyöstä ja sen tekijöistä helposti kiinnostuneiden ulottuville. Yksi mahdollisuus on innokyla.fi –sivusto, joka on hyvinvointi- ja terveysalan kaikille avoin innovaatioyhteisö. Innokylässä on mahdollista koota kehittämistyön tulokset yhteen ja se tarjoaa kanavan toimintamallien levittämiseen (Innokyla 2017).

Tutkimustuloksia esitellään ja tutkimusraportti luovutetaan Valli ry:lle vuoden 2018 alkupuolella. Vallin suunnittelija Päivi Tiittulan suunnitelmissa on esitellä tutkimustuloksia Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät –ryhmälle ja selvittää, minkälaisia ajatuksia ja jatkokehittämisideoita tulokset ryhmäläisissä herättävät. Tämä lähestymistapa sopii hyvin Boelensin (2010) kehittämään käytäntötutkimuksen Actor-Relational-Approach –malliin, jossa tutkimus jatkuu varsinaisen tulosten selvittämisen jälkeen, vaikka tässä tutkimuksessa tutkijat eivät olekaan

enää jatkokehittelyssä mukana. Actor-Relational-Approach –malli on tapa saada mukaan kehittämistyöhön ne toimijat, joilla on suuri intressi ja motivaatio kehittää toimintaa. (Julkunen 2017.)

Lähteet

Aira, Annaleena (2012) Toimiva yhteistyö. Työelämän vuorovaikutussuhteet, tiimit ja verkostot. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Aula, Pekka & Matikainen, Janne & Villi, Mikko (2008) Verkko yhteiskunnallisena tilana. Teoksessa Pekka Aula, Janne Matikainen & Mikko Villi (toim.) Verkkoviestintäkirja. Helsinki: Palmenia Helsinki University Press, 9-21.

Borgatti, Stephen P. & Halgin, Daniel S. (2011) On Network Theory. *Organization Science* 22 (5), 1168-1181.

Eriksson, Kai (2015) Yhteiskuntatieteellinen verkostoajattelu. Teoksessa Kai Eriksson (toim.) Verkostot yhteiskuntatutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus, 7-24.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha (1998) Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Etsivä työ Euroopan syrjäytyneiden väestönosien parissa. Suuntaviivoja yhdenmukaisiin etsivän työn palveluihin (2007) Mika Mikkonen, Jaana Kauppinen, Minna Huovinen & Erja Aalto (toim.). Verkkojulkaisu osoitteessa https://www.a-klinikka.fi/sites/default/files/quickupload/file/etsiva_tyo_euroopan_syrjaytyneiden_vaestonosien_parissa.pdf. Luettu 4.11.2017.

Granovetter, Mark (1973) The Strength of Weak Ties. *American Journal of Sociology* 78 (6), 1360-1380.

Helminen, Pirjo & Karisto, Antti (2005) Vanhustyö muuttuvassa hyvinvointivaltiossa. Teoksessa Eija Noppari & Paula Koistinen (toim.) Laatia vanhustyöhön. Tampere: Tammi, 9-18.

Innokylä (2017). Innokylä on kaikille avoin. <https://www.innokyla.fi/tietoa-innokylasta/innokyla-on-avoin>. Luettu 13.1.2018.

Isoherranen, Kaarina (2005) Moniammatillinen yhteistyö. Vantaa: Wsoy.

Isoherranen, Kaarina (2014) Uhka vai mahdollisuus - moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Helsinki: Helsingin yliopisto Sosiaalitieteiden laitos.

Johanson, Jan-Erik (2015) Heikot suhteet ja uppoutuneisuus. Teoksessa Kai Eriksson (toim.) Verkostot yhteiskuntatutkimuksessa. Helsinki: Gaudeamus, 196-213.

Julkunen, Ilse (2017) Praktikforskningsrapportering. Luento Käytäntötutkimuksen kurssilla. Helsingin yliopisto 3.10.2017.

Järvensivu, Timo & Nykänen, Katri & Rajala, Rika (2010) Verkostojohtamisen opas: Verkostotyöskentely sosiaali- ja terveysalalla. Muutosvoimaa vanhustyön osaamiseen -hankkeen julkaisu. Verkkojulkaisu osoitteessa <http://www.seugolaid.fi/wp-content/uploads/2017/03/Verkostojohtamisen-opas-versio-1-0-30-12-2010.pdf>. Luettu 30.12.2017.

Kaartinen-Koutaniemi, Jaakko (toim.) (2012) Etsivässä työssä. Helsinki: LK-kirjat.

Kuikka, Anu (2015) Etsivä vanhustyö meillä ja muualla. Raportti suomalaisista ja eurooppalaisista käytännöistä. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry (Valli). Saatavilla http://www.valli.fi/fileadmin/user_upload/Etsivae_mieli/Etsiva_vanhustyoy-raportti_2015.pdf. Luettu 27.8.2017.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna (2006) KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Luettu 5.12.2017.

Seikkula, Jaakko & Arnkil, Tom Erik (2009) Dialoginen verkostotyö. THL.

Tedre, Silva (2003) Hoiva ja vanhuus. Teoksessa Marjatta Marin & Sinikka Hakonen (toim.) Seniori- ja vanhustyö arjen kulttuurissa. Juva: PS-Kustannus, 57-71.

TENK (2009) Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi. Helsinki: Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Verkkojulkaisu osoitteessa <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/eettisetperiaatteet.pdf>. Luettu 8.10.2017.

Tiittula, Päivi (2017) Tutkimusidea käytäntötutkimuksen kurssille ja tutkimuksesta käyty aloituskeskustelu Valli ry:n tiloissa 20.9.2017.

Valkokari, Katri (2009) Yhteisten tavoitteiden ja jaetun näkemyksen muodostuminen kolmessa erityyppisessä verkostossa. Helsinki: VTT. Verkkojulkaisu osoitteessa http://www.vtt.fi/Documents/2009_P715.pdf. Luettu 8.10.2017.

Valli ry (2015) Ikääntyneen välittävä verkosto. Hyvät käytännöt. Verkkojulkaisu osoitteessa http://www.valli.fi/fileadmin/user_upload/Hyvat_kaytannot/IVV_Ikaantyneen_valittava_verkosto_2015.pdf. Luettu 15.10.2017.

Valli ry (2017) Etsivän vanhustyön verkostokeskus. <http://www.valli.fi/kehittaminen/etsivan-vanhustyon-verkostokeskus/>. Luettu 22.9.2017.

Liitteet

Liite 1: Kyselylomakkeen kysymykset

ETSIVÄN VANHUSTYÖN TOIMINTA

Kuinka kauan olet tehnyt etsivää vanhustyötä?

Minkälaisessa organisaatiossa työskentelet etsivän vanhustyön parissa tällä hetkellä? (valikko)

Kuinka monta ihmistä organisaatiossasi tekee etsivää vanhustyötä?

Onko etsivä vanhustyö organisaatiossasi
hanke / pysyvää toimintaa

Missä roolissa työskentelet?
etsivän vanhustyön tekijä / johtaja / kehittäjä / muu

Minkälaista etsivää työtä teet?
kotikäynti
vanhuksen verkostojen rakentaminen
tiedottaminen
palveluohjaus
jalkautuva työ
ryhmätoiminta
muu, mikä?

Mikä on mielestäsi olennaista etsivän vanhustyön onnistumisen ja ikääntyvien tavoittamisen kannalta?

Minkälaisia haasteita etsivässä vanhustyössä mielestäsi on?

YHTEISTYÖ ETSIVÄN VANHUSTYÖN TOIMIJOIDEN VÄLILLÄ

Teetkö yhteistyötä muiden etsivää vanhustyötä tekevien tahojen kanssa? kyllä / ei

Kuinka usein? (valikko)

Millaista yhteistyötä teet?

Mitkä ovat mielestäsi merkityksellisiä yhteistyötahoja etsivän työn onnistumisen kannalta ja miksi?

Miten verkostotyötä voisi mielestäsi alueellisesti kehittää?

Minkälaista tukea toivoisit yhteistyöhön liittyen ja keneltä?

Merkitse ne väittämät, jotka pitävät paikkaansa:

- Toivoisin voivani tehdä enemmän yhteistyötä muiden kanssa
- Koen, että tunnen monia muita etsivän vanhustyön toimijoita
- Tiedän useimmiten, mihin palveluun voin ohjata apua tarvitsevan vanhuksen
- Yhteistyö apua tarvitsevan vanhuksen eteenpäin ohjaamisen jälkeen toimii yleensä hyvin
- Kaipaisin lisää yhteistyökumppaneita

Suhtaudun positiivisesti, jos muut etsivän vanhustyön tekijät ottavat minuun yhteyttä

TYÖMENETELMIEN KEHITTÄMINEN

Minkälaisia työmenetelmiä käytät työssäsi?

Minkälaista tukea koet tarvitsevasi työmenetelmien kehittämiseen?

VALLIN ETSIVÄN VANHUSTYÖN VERKOSTOKESKUS

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry (Valli ry) on käynnistämässä etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toimintaa. Millaista tukea Vallin etsivän vanhustyön verkostokeskus voisi antaa sinulle työhösi etsivässä vanhustyössä?

Koulutusta

Seminaareja

Työpajoja

Asiantuntijoiden verkkohaastatteluja, joihin toimijat voivat lähettää kysymyksiä.

Haastattelut olisivat katsottavissa sekä liveinä että myöhemmin.

Suljettu Facebook-ryhmä, jossa etsivää vanhustyötä tekevät voivat keskustella, verkostoitua, kysyä toisiltaan neuvoja ym.

Muuta, mitä? (kerro alla)

Minkälaisista aiheista haluaisit keskustelua tai lisätietoa?

Minkälaista muuta toimintaa toivoisit Vallin etsivän vanhustyön verkostokeskukselta?

Miten sinä haluat osallistua Vallin etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toimintaan?

Etsivä vanhustyön verkostokeskus on jo perustanut suljetun Facebook -ryhmän 'Etsivän vanhustyön tekijät ja kehittäjät'. Onko sinulla oikeus käyttää Facebookia tällaiseen tarkoitukseen työajalla?

Kyllä / Ei

Mitä aiheita toivoisit Facebook-ryhmässä käsiteltävän?

LOPUKSI

Minkälaisia muita ajatuksia tai ideoita etsivään vanhustyöhön, verkostoitumiseen, työn kehittämiseen tai Vallin etsivän vanhustyön verkostokeskukseen liittyen sinulla on?

Kiitokset vastauksistasi!

Liite 2: Saatekirje

20.10.2017

Hyvä kyselyn vastaanottaja!

Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry on perustanut Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen. Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen toiminnan tarkoituksena on auttaa ja tukea etsivää ja löytävää vanhustyötä tekeviä toimijoita verkostoitumaan ja kehittämään työmenetelmiä ja yhteistyötä sekä levittämään tietoisuutta etsivästä ja löytävästä vanhustyöstä.

Oheisen kyselyn tarkoituksena on selvittää etsivän ja löytävän vanhustyön toimijoiden näemyksiä etsivän työn haasteista, toimijoiden välisestä yhteistyöstä ja etsivän työn kehittamisestä. Kysely liittyy Helsingin yliopiston käytäntötutkimuksen kurssilla tehtävään tutkimuksen, jonka tarkoituksena on selvittää, minkälaista tukea etsivän ja löytävän vanhustyön toimijat tarvitsevat arjen työssään ja miten Vallin Etsivän vanhustyön verkostokeskus pystyisi mahdollisimman hyvin tukemaan etsivää ja löytävää vanhustyötä tekeviä toimijoita.

Kyselyyn vastataan nimettömänä ja vastaukset käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kyselyn vastaukset säilytetään asianmukaisesti ja tutkimuseettisiä ohjeita noudattaen. Kun käytäntötutkimuksen kurssin loppuraportti on hyväksytty, käytäntötutkimuksen tekijöiden hallussa olevat kyselyvastaukset hävitetään eettisten periaatteiden mukaisella tavalla.

Kyselyyn vastaamiseen kuluu arviolta 20-30 minuuttia. Kyselyn vastausaika on x.x. – x.x.2017.

Tutkimustulokset esitetään käytäntötutkimuskurssin seminaaripäivillä 12.12. tai 15.12. Lisäksi tutkimusraportti säilytetään Helsingin yliopistolla ja annetaan Valli ry:lle. Muusta tutkimuksen esittämisestä tai julkaisemisesta ei ole vielä tietoa. Mikäli tällainen mahdollisuus tarjoutuu, asiasta keskustellaan ja päätetään yhdessä Vallin suunnittelija Päivi Tiittulan kanssa.

Lisätietoja kyselyyn liittyen antavat käytäntötutkimuksen tekijät Anna-Liisa Amberla, anna-liisa.amberla@helsinki.fi, puh. xxx-xxxxxxx ja Tuija Åkerblom, tuija.akerblom@helsinki.fi, puh. xxx-xxxxxxx.

Kiitos yhteistyöstäsi!

Anna-Liisa Amberla

Tuija Åkerblom